

«Roker, zo zie je er vanbinnen uit.»

In geval v bre

Veel mensen kunnen niet meer zonder sigaretten. Ze proberen wel hun sigaret achter glas te houden, maar het lukt niet. Telkens opnieuw breken ze het glas. Meteen geven ze hun kinderen het signaal dat roken kan en volwassen is. Zo stellen ze ook hun kinderen bloot aan schadelijke rook. Toch willen ouders graag dat hun kind in de eerste plaats gezond blijft. Wie daar echt om bekommerd is, bewaart zijn laatste sigaret liever achter glas. En natuurlijk kiest u zelf: u breekt het of u breekt het niet. Een hamer in de buurt? (Vier leugens om er op te kloppen.)

1. «Of ik rook of niet, dat is mijn probleem. Niemand heeft daar zaken mee»

Niemand rookt in een glazen buis. Wie rookt, zorgt ervoor dat anderen in de buurt meeroken. Tabaksrook remt de groei en de werking van de longen van jonge kinderen. Bovendien ondervindt elk kind hinder van het roken: ogen, neus en keel doen pijn, het kind krijgt hoofdpijn of wordt misselijk. En later lopen ze meer risico op aandoeningen van de luchtwegen, allerlei allergieën en problemen met hart- en bloedvaten. Ook het voorbeeldgedrag van rokers speelt een belangrijke rol. Het aantal kinderen dat zegt later te gaan roken is in gezinnen waar ouders roken tweemaal zo hoog als bij niet-rokende ouders. Rokende ouders geven een verkeerd signaal: roken staat volwassen. Kinderen willen zo vlug mogelijk volwassen zijn en nemen het gedrag van volwassenen over. Ouders die zelf roken vinden het vaak moeilijk om hun kind de boodschap te geven niet te roken. Toch is de kans dat uw kind begint te roken kleiner als u het afkeurt. Wat doet u?

Ze willen niet luisteren

Hoe helpen ouders hun kinderen weerstaan aan de sigaret?

- Zorg voor **informatie** over tabak en roken en de gevolgen ervan. Let op, informatie op zich leidt niet tot gedragsverandering. («Ik weet dat het ongezond is, maar ik rook toch.»)
- Bespreek het **rookgedrag** van volwassenen en jongeren. (Waarom doen ze het precies?)
- Geef inzicht in de **druk** om te roken, met aandacht voor leeftijdsgenoten, vrienden, ouders en media. (De druk is groot, vaak onbewust.)
- Ja zeggen is makkelijker dan nee zeggen. Werk aan **vaardigheden** om nee te zeggen tegen het aanbod van een sigaret. Leer kinderen van jongsaf aan beslissingen nemen, kritische vragen stellen, voor- en nadelen afwegen. Leer ze hun eigen mogelijkheden en beperkingen kennen. Zo krijgen ze zelfvertrouwen.
- Negatieve boodschappen en verboden hebben weinig effect. Zorg voor een **positieve aanpak**: wat kunnen kinderen doen om gezond te blijven?
- Geef zelf het **goede voorbeeld**: rook niet.

2. «Wat is het probleem? Iedereen rookt»

Dat is wat de reclame en media ons graag doen geloven: iedereen rookt en vindt dat OK, het staat volwassen en is cool, je hoort erbij. Toch rookt een **minderheid**. Bij volwassenen is het aantal rokers de voorbije jaren erg gedaald. In 1982 stak nog 40 % van de Belgen een sigaret op. Nu is dat nog ongeveer 25 %. Opmerkelijk is dat het aantal mannelijke rokers veel sterker daalt dan het aantal vrouwelijke. Het aantal jongeren dat rookt, is sinds 1990 spectaculair begonnen te stijgen. Ze beginnen er jong aan. In het vijfde en zesde leerjaar rookt minder dan 1 % van de leerlingen. In de eerste twee jaren secundair onderwijs is dat al 5 %. Bij tieners tussen 15 en 16 jaar rookt één op vijf elke dag. Als ze 17-18 jaar zijn, rookt één op drie dagelijks. Vooral meisjes zijn de laatste jaren meer gaan roken.

We praten erover en ieder neemt zijn eigen verantwoordelijkheid: de school, de leerkrachten, de ouders én de leerlingen. De Werelddag Zonder Tabak op maandag 31 mei zal niet onopgemerkt voorbijgaan. Uw longen (en die van de kinderen) dank-

aan nood: ek het glas

3. «Spelen met vuur?»

Zo ongezond zal het wel niet zijn»

We kennen ze natuurlijk allemaal: de opa's van 80 jaar, kerngezond en toch altijd gerookt. Maar we kennen tegenwoordig méér mensen die aan longkanker zijn **opgebrand**. In 1997 stierf één op drie mannen aan de negatieve gevolgen van de sigaret. Bij vrouwen was dat slechts één op 23, maar het aantal stijgt spectaculair. Wetenschappelijke studies brengen roken rechtstreeks in verband met long-, keel- en borstkanker of hart- en vaatziekten. Twee op vier rokers sterven omdat ze roken. Eén sterft zelfs tussen 35 en 69 jaar. De gemiddelde levensverwachting bij mannen is 75 jaar, bij vrouwen 81. Wie zijn leven lang rookt, loopt dus het risico om gemiddeld 22 jaar minder lang te leven. Of u daar ook voor kiest?

4. «Ik heb het in de hand: als ik wil, stop ik morgen»

Dat dacht u, ja. De realiteit is anders: 90 % van wie nu rookt is voor zijn twintigste begonnen. 60 % zelfs voor zijn dertiende. Bijna alle beginnende rokers blijven dus roken. Het is makkelijker om ervoor te zorgen dat iemand niet gaat roken, dan iemand van het roken af te helpen. Meestal vallen **de eerste trekken** aan een sigaret niet mee. Maar je hoort erbij, het staat zelfzeker en cool en dat maakt veel goed. Na een tijdje doet de nicotine in tabak zijn werk: de roker kan niet meer zonder. Roker worden is een proces. Of kinderen beginnen roken, hangt af van wat hun ouders en leerkrachten denken en doen, of hun vrienden roken en of ze sterk genoeg zijn om *nee* te zeggen. Als u niet rookt (of nu breekt met roken), loopt uw kind minder kans om roker te worden. Waar wacht u op?

Voor deze actie werkt Klasse samen met het Vlaams Instituut voor Gezondheids promotie, met de steun van de Vlaamse regering, de ministers van Onderwijs en Gezondheidsbeleid.

ZWARTE LONGEN

- De cover van deze Klasse voor Ouders is roetzwart, net als deze maand de covers van Klasse voor Leerkrachten en Klasse voor Jongeren. Samen goed voor een totale oplage van meer dan één miljoen exemplaren. De boodschap is telkens dezelfde: "Roker, zo zie je er vanbinnen uit". Het is meteen de start van een campagne die de volgende maanden in heel Vlaanderen loopt en hoopt het aantal rokers te laten dalen. Datzelfde beeld verspreiden we o.a. ook op een miljoen bierviltjes in (vooral jongeren)cafés. Alle onderdelen van deze campagne werden (na oproepen in Klasse) bedacht **door de jongeren zelf**.
- Tientallen scholen organiseren tijdens de volgende weken **acties tegen roken**. Ook oudercomités kunnen daaraan meewerken. Als ze daar subsidies voor nodig hebben, kunnen ze die aanvragen bij Klasse (STOP HET ROKEN) - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel. Een brief met voorstel, doelgroep én prijskaartje volstaat. In totaal is één miljoen frank beschikbaar. Misschien gaan er daarvan wel meteen enkele duizenden naar uw origineel voorstel. Snel zijn.
- Leerlingen kijken ook op naar hun leerkrachten. Als zij niet roken (of ermee stoppen), redden ze niet alleen hun gezondheid, maar ook die van de leerlingen die hen daarin volgen. Alle leerkrachten in Vlaanderen (150.000) en studenten in de lerarenopleiding (20.000) krijgen in hun Klasse een gratis dossier over hoe ze concreet en stap voor stap een **anti-rookplan** kunnen uitwerken op school.
- In Klasse voor Jongeren verschijnen gesprekken met jongeren over roken én een uitneembare **poster** die door de jongeren zelf is ontworpen en via Klasse op 200.000 exemplaren wordt verspreid. Als we het rookprobleem samen aanpakken, hoeven we niet langer de zwarte piet naar elkaar door te schuiven.

Een ruim aanbod van initiatieven i.v.m. tabakspreventie, folders, affiches of een aanbod van rookstop-programma's kan u aanvragen bij:

De Vlaamse Liga tegen Kanker - Koningsstraat 217 - 1210 Brussel - tel 02-227 69 69 - fax 02-223 22 00.

De Gezondheidslijn van de Vlaamse Liga tegen Kanker - tel 070-344 144. Zij kan u doorverwijzen naar nog meer specifieke adressen.

Het Vlaams Instituut voor Gezondheids promotie (VIG) - Schildknechtstraat 9 - 1020 Brussel - tel 02-422 49 49 - fax 02-422 49 59 - e-mail vig@vig.be.

De verschillende mutualiteiten - de Christelijke Mutualiteiten - tel 02-237 48 64 - de Socialistische Mutualiteiten - tel 02-515 03 19 - het Onafhankelijke Ziekenfonds - 02-788 92 11.

Een goede school kiezen is soms als een auto kopen.
 Laat je je verleiden door blitse reclame en een gratis schuifdak en vergeet
 je dat de auto ook goed moet rijden, dan kies je verkeerd. Kies je goed
 dan wachten uw kind vele comfortabele ritten.
 Ook als de weg niet altijd even goed berijdbaar is.
 Dan sturen school en ouders samen wel bij.
 Of ze kijken het peil na, zoeken waar het hapert, kiezen eventueel een
 aangepast parcours.

EEN SCHOOL MET

Daarom kies je de school van je kind niet in vijf minuten. Het kiezen is
 vaak één moment, maar mag slechts de laatste schakel zijn in een proces.
 Bij het kiezen van een school kan u even de basisuitrusting afpunten.
 Handig om te controleren of die school wel voldoende verschilt van
 een stofzuiger.

In optie: sfeer en inspraak

Een kwaliteitsschool heeft eigen kenmerken. Die bepalen samen de schoolcultuur. Ouders kunnen ze ontdekken tijdens een gesprek met de directie of leerkrachten, met andere ouders of leerlingen, op een info-avond of opendeurdag, in de schoolkrant... Een goede school herkent u aan:

A. De *sfeer*: je voelt je er thuis, de omgang is hartelijk en er is oog voor menselijk contact. De leerkrachten zijn enthousiast, het secretariaat is behulpzaam...

B. Een cultuur van *inspraak*: leerlingen en ouders denken, doen en beslissen mee (bv. via werkgroepen, leerlingenraad of oudervereniging). Er zijn contactavonden, er is ruimte voor inbreng van ouders en leerlingen, evalueren gebeurt in mensentaal, rapporten zijn meer dan procenten, er is overleg mogelijk over de speelplaats, de schoolmaaltijden, lessen, huiswerk, verkeer...

C. Duidelijke *spelregels*: als kinderen weten waaraan zich te houden, is het makkelijker om de gevolgen te dragen als ze de grenzen overtreden. Goede afspraken in een open geest maken muren overbodig, zelfdiscipline is belangrijker dan discipline, straf voorkomen beter dan geven. Zo leren kinderen omgaan met vrijheid in plaats van er achter glas naar te kijken.

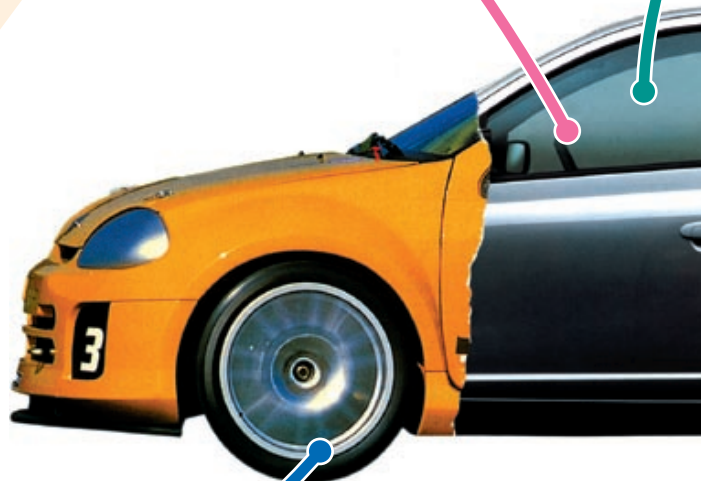
D. De *omgangsvormen en leefcultuur*: vuilnisemmers puien niet uit, kinderen houden mee de lokalen proper, de toiletten zien er keurig uit, de kinderen leren sociale vaardigheden, er heersen duidelijke afspraken over bv. roken, pesten...

E. Het *stukje wereld*: de school is niet wereldvreemd. Ze stimuleert kinderen een eigen mening te vormen. Niet door leerlingen hun kop in het zand te leren steken, maar door ze kennis te laten maken met musea, film, theater, dans, vreemde culturen... Iedereen is mee verantwoordelijk voor de wereld zoals hij er uitziet.

F. Een *vlotte organisatie*: de school heeft een motor die goed draait. Alles loopt er gesmeerd, een lessenrooster bemachtigen is geen heksentoer, iedereen heeft op tijd een handboek, de examenperiode wordt niet nodeloos lang gerokken, er is voortdurend open communicatie met alle betrokkenen...

Basisuitrusting: stijlvol en praktisch

Ronkende schoolbrochures, brieven van oud-leerlingen. Ouders krijgen nogal wat schoolreclame op school? Om het eigen karakter van de school te laten horen. *a. Het schoolwerkplan*: is vanaf 1 september kunnen ernaar vragen. Het bevat de *uitgangspunten* (pedagogisch project), de *organisatie* van de school (leerkracht...), het systeem van *beoordeling en rapporten*. In de secundaire scholen is het schoolwerkplan *b. Het schoolreglement* somt de regels en aanbod, hoe evalueert de school, wat bij studietoelicht (wat als het gedrag van een leerling het opvalt) *c. Het inspectieverslag*: iedere school wordt het departement Onderwijs. Het team maakt een *Als ouders het echt willen, kunnen ze een kopie sciencegebouw, lokaal 5C26 - Jacqmainlaan 165 -*

EEN SCHUIFDAK

Speciale voorwaarden: gratis schuifdak en airbag

U koopt niet om het even welke auto. Een auto moet voldoen aan de eisen die u stelt: zuinig, klein, snel, mooi, ruim, stevig, veilig... Voor sommige ouders ligt de beste school om de hoek. Dat biedt een aantal praktische voordelen voor tijd, vervoer, voor- en naschoolse opvang. Maar de meeste ouders zijn kieskeurig. Niet alleen de reputatie en de kwaliteit van de school zijn belangrijk, ook de sfeer. Een basisschool kiezen is ook nog wat anders dan een secundaire school. Daar hangt de schoolkeuze ook samen met de studiekeuze van het kind. Die gebeurt het best op basis van de mogelijkheden en het karakter van het kind, met oog voor sterke én zwakke kanten. Dus in overleg met zijn vorige leerkracht/school en eventueel ook in samenwerking met het PMS/CLB.

Een lijst met adressen van de scholen in uw buurt (en de richtingen die zij aanbieden) vindt u bij het PMS/CLB of via de gratis Infolijn van het departement Onderwijs: 0800-30 203.

Gratis bestaat niet

Onderwijs in Vlaanderen is gratis tot het einde van de leerplicht. Scholen worden door de gemeenschap gesubsidieerd. Geen enkele school mag inschrijvingsgeld vragen. En alles wat echt nodig is om de lessen te volgen moet in principe, zeker in het basisonderwijs, kosteloos zijn. Maar **echt gratis** is de school meestal niet. Scholen kunnen wel vragen de rekening te betalen voor bv. uitstappen, toneelvoorstellingen...

Bij problemen kan u het best eerst praten met het oudercomité of de directeur. Bij betwisting kan u terecht bij de Commissie Laakbare Praktijken – Administratie Basisonderwijs – E. Jacquemijnlaan 165 – 1210 Brussel.

Zowel in het basisonderwijs als in het secundair mag iedere leerling op elk ogenblik tijdens het schooljaar van school (niet van richting!) **veranderen**. Dat was vroeger niet zo. Maar wie een verstandige keuze maakt, hoeft dat niet te doen.

lingen, uitnodigingen voor schoolfeesten en opendeurdaken hun dak. Maar zien ze door de glitter ook nog de échte kanten kennen, kunnen ze enkele boorddocumenten inkijken: in 1999 verplicht in elke kleuter- en lagere school. Ouders worden van de school (wat ze wil bereiken met de kinderen, het doel (bv. de indeling van de klasgroepen, met of zonder taakopdrachten en hoe de school optreedt bij leer- en gedragsproblemen) (nog) niet verplicht, maar vele scholen werken eraan. Over de afspraken op die in de school gelden voor studie (wat is het doel van de problemen?), orde (nodig voor de goede samenwerking) en veiligheid (voedingsproject in het gedrang brengt?). Het verslag wordt regelmatig doorgelicht door een team van specialisten van de school. Het verslag en bezorgt dat aan de school. Het verslag van dit verslag opragen bij de Inspecteur-generaal - Con-

De vraag aan 2000 ouders

«Waarom heb ik de school van mijn kinderen gekozen?»
(drie redenen opgeven in volgorde van belangrijkheid)

	ligging	reputatie	grootte
kleuter	48	22	6
lager	40	38	10
secundair (eerste graad)	34	22	10

(Cijfers geven percentages weer van ouders die of ligging of reputatie of grootte van de school op de eerste plaats van hun top drie zetten)

(Exclusieve enquête van Klasse voor Ouders bij ouders van leerlingen tot en met de eerste graad secundair)

De ligging, de reputatie en de grootte van de school zijn de drie belangrijkste aspecten die ouders in overweging nemen als ze een school kiezen. De ligging geeft de doorslag, zeker bij jonge kinderen. Maar ook de reputatie speelt een grote rol.

Voor meer informatie over schoolkeuze kan u terecht in het PMS/CLB dat met de school van uw kind verbonden is en de verschillende ondersteuningscentra van de ouderverenigingen.

Juf Martine en juf Els

«Vijf jaar geleden is onze dochter Shana geboren met een handicap aan haar benen. Ze kan niet lopen zonder extra hulpmiddelen. We vreesden dat ze nooit naar een gewone school zou kunnen gaan. Tot we bij de kleuterschool in de buurt aanklopten. Ze was er welkom en zit nu in de tweede kleuterklas. Graag een hele grote ruiker bloemen voor het hele schoolteam en ook speciaal voor Juf Martine en Juf Els. Zij doen net dat beetje meer dat het verschil maakt voor Shana.» Dat schrijft ouder Peter Tondeleir. Omdat een ruiker soms evenveel zegt als een boek vol woorden, verraste Klasse voor Ouders Els Claeys en Martine De Vusser in hun klas met *De Bloemen van de Week*.

«Het is je opdracht als leerkracht om elk kind te geven waar het recht op heeft», zeggen Martine en Els ontroerd. «En dan moet je natuurlijk rekening houden met de mogelijkheden en de grenzen van elk kind. Iedere kleuter is anders. Of je nu Shana of Jasper,

Joyce of Kimberly heet. Maar als leerkracht sta je niet alleen. Je gooit de klasdeur niet achter je dicht en doet je zin. Je vormt school met de andere leerkrachten. Wat we doen met Shana kan niet als we in deze school niet zouden samenwerken: met elkaar, met specialisten, maar ook met de ouders. Dat maakt een school sterk... Bovendien moet je als leerkracht altijd willen bijleren. Leerkracht ben je niet, dat word je elke dag, door te doen, maar ook door je bij te scholen. Shana helpt ons daar eigenlijk bij.»

Elke week zet Klasse voor Ouders een leerkracht in de bloemen. Kent u een leerkracht die het verschil maakt? Stuur een brief met naam en waarom u hem of haar bloemen wil geven naar Klasse voor Ouders (BLOEMEN VOOR) - Consciencegebouw, lokaal 5A20 - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel. We hebben al heel veel kandidaten, maar misschien maakt precies uw briefje wel het verschil.

5 Zomerquiz: win uw vakantie

Depressie was het juiste antwoord op de quizvraag uit het maartnummer. *Melissa Struyf* uit Wuustwezel wint er een vakantiebon van 20.000 fr. mee. Ze kan gaan bekomen in een arrangement naar keuze uit de brochure «Vlaanderen Vakantieland». Er ligt opnieuw zo'n bon klaar. We zoeken een negenletterwoord. Laat ons hopen dat u het woord alleen van de televisie kent (en dat uw kind er u binnenkort niet mee trakteert).

De eerste letter is de eerste letter van een Belgische provincie met als hoofdstad Bergen.

De tweede, vierde en achtste letter is de laatste letter van de eindbestemming van het programma *Man Bijt Hond* als het vanuit Ophoven vertrekt.

De derde letter is de tweede letter van het beroep dat u vormt met de letters van het woord BRADERIE.

De vijfde letter is de eerste onbekende in elk vraagstuk.

De zesde letter is de laatste letter van de langste rivier van Europa.

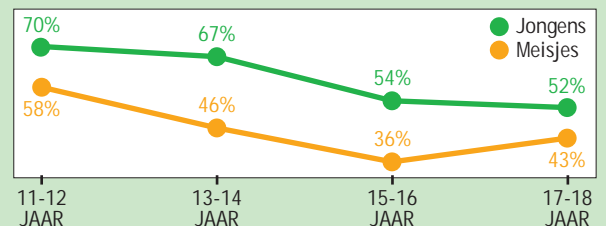
De zevende letter is de eerste letter van de familienaam van de Joegoslavische president.

De negende letter is de laatste letter van de handeling die één op drie jongeren van 17-18 jaar volgens deze Klasse voor Ouders dagelijks doen.

«Jongeren bewonderen hun ouders meer dan vroeger. Bij één op vijf jongeren staan de ouders op de eerste plaats van de figuren die ze bewonderen. Misschien heeft dat iets te maken met de nieuwe opvoeding. In de jaren tachtig was de opvoeding meer autoritair. Nu is er een democratischer stijl van opvoeden.» (Ieni Verhofstadt-Denève, ontwikkelingspsycholoog)

2

«Ik praat gemakkelijk over problemen met mijn vader»

Gemiddeld 60 % van de jongens tussen elf en achttien zegt dat ze met hun vader makkelijk over problemen praten. Bij de meisjes is dat gemiddeld 45 %. De cijfers dalen naarmate de kinderen ouder worden. Jongens praten bijvoorbeeld gemakkelijker met hun vader dan meisjes. Hetzelfde onderzoek toont echter aan dat moeder voor meer dan drie kwart van de kinderen (jongens én meisjes) dé ideale gesprekspartner is bij problemen. Waarschijnlijk lezen ook meer moeders dan vaders Klasse voor Ouders. Zullen we hen toch even deze statistiek onder de neus wrijven.

(uit de enquête *Jongeren en Gezondheid* - onderzoek bij meer dan 4000 kinderen tussen 11 en 18 jaar in meer dan 100 scholen)

HET EI Heeft zittenblijven zin?

«Onze zoon Harry is 10 jaar. Vorig jaar hadden ze ons op school aangeraden hem te laten overzitten, maar we zijn daar niet op ingegaan. Vooral omdat hij al zo'n zwak zelfvertrouwen heeft. En omdat hij bang is van pesterijen. Harry is echt niet dom, hij is alleen wat trager dan zijn klasgenoten. Dit jaar heeft hij het weer enorm lastig. Er is opnieuw sprake van zittenblijven. Ik durf het hem niet zeggen.» (Gina Somers, ouder)

België heeft één van de hoogste aantallen zittenblijvers ter wereld. Het is blijkbaar een structureel probleem van ons onderwijs. In het gewoon lager onderwijs in Vlaanderen blijft 5,5 % van de leerlingen in het eerste leerjaar zitten. In het eerste jaar van het gewoon secundair onderwijs heeft al meer dan één op vijf leerlingen vertraging. Dat loopt op tot bijna 38 % in het zesde jaar. In juni krijgen weer tienduizenden ouders de boodschap dat hun kind het jaar beter overdoet.

«Zittenblijven is geen ramp», zegt Herman Schrijvers, psycholoog en PMS/CLB-medewerker. «Soms is het een noodzakelijk kwaad. De lagere en secundaire school zijn telkens in zes jaar ingedeeld. Dat is een kunstmatige indeling. Sommige leerlingen hebben een ander tempo: sneller of trager. Zij krijgen problemen door het opgelegde ritme. Een kind dat een jaartje overdoet, voelt zich vaak veel beter omdat hij meteen betere resultaten haalt. Het kan meer tijd en aandacht besteden aan die vakken die niet zo goed gingen. Ouders denken wel eens, vooral in het secundair onderwijs, dat een kind onvoldoende heeft gewerkt en daarom moet overzitten. Ze verwachten te veel van hun kind. Dan lijkt overzitten het einde van de wereld. Zittenblijven heeft geen zin als ouders meer van het kind verwachten dan het kan. Overleg met leerkrachten en het PMS/CLB is erg belangrijk.»

Als u meer wil weten over zittenblijven, kan u altijd contact opnemen met het PMS/CLB verbonden aan de school van uw kind.

4 Burgerzin? Geen zin!

41 % van de leerlingen tussen 16 en 18 jaar is niet geïnteresseerd in politiek. Als het over politieke kennis gaat scoren 18-24-jarigen (de jongeren) 34 %, 45-54-jarigen (de ouders?) 48 %. Dat toont onderzoek aan. De meerderheid is dus gebuisd. En straks moet ze gaan stemmen. Omdat er vaak **prikkeldraad** staat tussen de (politieke) overheid en de burgers heeft de onderwijsoverheid eindtermen voor burgerzin geformuleerd. Dat zijn doelstellingen (kennis en vaardigheden) die een school met zijn leerlingen moet bereiken. Van kinderen mondige en bewuste burgers maken, begint al vroeg. Zo moeten kleuters bv. een onderscheid kunnen maken tussen geweldloze en gewelddadige oplossingen voor conflicten. In het lager onderwijs moeten leerlingen bv. het belang kunnen illustreren van de Rechten van de Mens en de Rechten van het Kind en inzien dat iedereen rechten heeft, maar ook plichten. In de eerste graad van het secundair onderwijs is er de vakoverschrijdende eindterm 'opvoeden tot burgerzin'. Leerlingen leren over 'de klas en de school', 'de situatie thuis' (gezinsvormen en eigen leefkring), 'de media' en 'democratische vormen van bestuur'. Maar democratie leer je niet uit de boeken, het moet aansluiten bij de dagelijkse leefwereld en ervaringen van jongeren. Democratische burgers worden gevormd in democratische scholen en gezinnen. Scholen, leerkrachten en ouders die daaraan werken, slopen de prikkeldraad die ons soms scheidt van een echte democratie. Niet echt onbelangrijk, toch?

Deze maand heeft Klasse voor Leerkrachten het uitgebreid over burgerzin. Meer over de eindtermen leest u in de brochures «Zoveel ga ik leren» (basisonderwijs) en «Wegwijs in de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen voor de

eerste graad secundair onderwijs». U kan ze gratis opvragen bij de Afdeling Informatie en Documentatie van het departement Onderwijs - cel Publicaties - Consciencegebouw - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel - tel 02-553 66 53.

5/10

1

Uw kind zit volgend schooljaar in het derde jaar secundair onderwijs?

Dan is dit meteen de laatste Klasse voor Ouders die u ontvangt. Vanaf volgend schooljaar krijgt uw kind dan zijn eigen Klasse: Klasse voor Jongeren (voor de tweede en derde graad secundair onderwijs). U kan dat blad altijd **meelezen** natuurlijk, maar misschien voelt u zich pas echt goed met uw vertrouwde Klasse voor Ouders. U kan het blad niet missen en wil het echt nog? Dat kan. U krijgt het in uw brievenbus voor de prijs van een postzegel: negen nummers voor 200 fr.

Wil u zo'n abonnement? Stort 200 frank op rekeningnummer 091-2223020-03 met vermelding Abo Klasse voor Ouders - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel.

Veel enthousiasme bij de 2500 ouders en kinderen die met Klasse voor Ouders tijdens acht exclusieve voorstellingen de intieme tent van Circus Ronaldo deelden. «Schitterend, ongelooflijk mooi, blij dat we het mochten meemaken...» Hou de acties van Klasse voor Ouders in de gaten en doe mee: de Tuinen van Annevoie (zeven weekends in mei en juni - 8000 gratis tickets), het kasteel van Horst (22 en 23 mei - 200 gezinnen), de Open Natuurdagen (30 mei en 6 juni - iedereen is welkom). Onderwijs, opvoeding, samen ontdekken en bruggen slaan: die betrokkenheid wil Klasse voor Ouders graag stimuleren. Blij dat u massaal meedoet.

U wil Kosovaarse ouders helpen? Geld storten kan altijd op 000-0000012-12. Voor elk ander hulpaanbod kan u belen op 070-23 32 54.

een mens met
klasse

We hebben ze ook deze maand ontdekt: mensen met stickers van Klasse op hun boekentas, auto, fiets of waar dan ook. We overplakken die telkens met een boeken- of cd-bon van 1000 fr. Deze maand gebeurde dat bij Dorien Verheyen uit Turnhout en Johan De Craemer uit Tiel. Wie één of meer gratis stickers wil, kan ze aanvragen bij Klasse voor Ouders (STICKERS) - Consciencegebouw, lokaal 5A20 - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel.

«B este K lasse,

I k ben erg blij dat u het probleem van oudermishandeling in Klasse voor Ouders heeft aangekaart. I k ben ook een mishandelde ouder. Mijn zoon is nu vijftien, maar al sinds zijn zevende heb ik er zware problemen mee. Hij besteelt en slaat me, daagt me uit en bedriegt me. Mijn kind heeft twee gezichten. A ls er anderen bij zijn is hij poeslief, maar als hij alleen met mij is, verandert hij in een duivel. U iteindelijk kon ik niet anders doen dan klacht indienen bij de politie tegen mijn eigen kind. Nu is hij door de jeugdrechter in een open instelling geplaatst. Hij kan me dus nog altijd komen pesten en uitdagen. En dat doet hij ook. I k vind dat erg. Wat me nog meer pijn doet zijn de opmerkingen van andere ouders: wat ben jij voor een moeder, jij hebt je kind laten opsluiten. I k denk niet dat mijn zoon terug naar huis wil. Hij geniet van de vrijheid die hij in de instelling krijgt. I k zet niet de eerste stap. Hij moet maar zijn plan trekken. U kan niet geloven hoeveel pijn het doet als je dat over je eigen zoon moet schrijven.» (D.C. moeder)

We ontvingen veel (opgeluchte, bemoedigende, verbaasde) reacties op de bijdrage over oudermishandeling in Klasse voor Ouders 27 (maart). Voor vragen en advies kan u terecht bij de PMS/CLB van de school, een Comité voor Bijzondere Jeugdzorg, een Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg of een Centrum voor Ambulant Welzijnswerk in de buurt.

3 [Het recht van elk kind: feest]

Alle kinderen hebben rechten. Ze hebben recht op goed onderwijs, op voldoende gezond eten en drinken. Dat vindt iedereen wel normaal. En dat ze moeten kunnen spelen, dat volwassenen ze goed moeten verzorgen, daar twijfelt niemand aan. Maar kinderen hebben ook het recht op een eigen mening en om die te kunnen uiten. Ze moeten mee kunnen beslissen over de dingen die hen aangaan. Thuis en op school. Daar hebben veel leerkrachten en ouders het **wél moeilijk** mee. «Jonge kinderen kan je geen verantwoordelijkheid geven, ze moeten luisteren en wij zullen wel beslissen in hun plaats. Ze moeten alles nog leren», zeggen ze. In De Rechten van het Kind staat het anders. Op zaterdag 18 september 1999 vindt in het provinciaal domein De Schorre in Boom het Kinderrechtenfestival 1999 plaats. Het festival wil in de eerste plaats een hart onder de riem zijn voor kinderen tussen 8 en 12 jaar. Ze kunnen er hun rechten leren kennen en ook uitoefenen. Het festival bruijst van de activiteiten. Maar ook ouders zijn er welkom. Het festival wil tonen dat hun eigen kind een goede gesprekspartner is, iemand om naar te luisteren, zijn gedacht te vragen, verantwoordelijkheid te geven. Dat maakt kinderen sterk en doet ze geloven in zichzelf en de wereld. Klasse voor Ouders geeft vijftig gezinstickets weg. Schrijf een kaartje naar Klasse voor Ouders (FESTIVAL) - Consciencegebouw, lokaal 5A20 - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel.

Voor meer informatie over het Kinderrechtenfestival kan u contact opnemen met het Kinderrechtencommissariaat - Vlaams Parlement - 1011 Brussel - tel 02-552 98 00. Ook de volledige tekst van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind kan u daar gratis krijgen.

Met die zwarte voorpagina had u het misschien niet meteen gemerkt, maar dit is het mei/juni-nummer van Klasse voor Ouders 1999. Het is meteen ook het laatste van dit schooljaar. U krijgt dit gratis blad negen keer per jaar. Op vraag van veel ouders die alle nummers bijhouden, publiceren we (net zoals vorig jaar) graag een overzicht van de onderwerpen

waar we het dit jaar samen over hadden. We staan er soms zelf van te kijken wat een mens elke maand op amper acht bladzijden papier kwijt kan. U ook? (Tips, vragen, ideeën, kritiek of commentaar: schrijf naar Klasse voor Ouders - Consciencegebouw, lokaal 5A20 - Jacqmainlaan 165 - 1210 Brussel). Tot in september.

KOMT MISSCHIEEN NOG OOIT VAN PAS

Klasse voor Ouders had het dit schooljaar over:

Vrienden (nr. 21)
 Schoolreglement (nr. 21)
 Faalangst (nr. 22)
 Schooldoorlichting (nr. 22)
 Onderwijs in Senegal (nr. 22)
 Huiswerk (nr. 23)
 Ouderparticipatie (nr. 23)
 Zorgverbreding (nr. 24)
 Opvoedingsstijlen (nr. 24)
 Kindermishandeling (nr. 24)
 Drugs (nr. 25)
 PMS/CLB (nr. 25)
 Sociale vaardigheden (nr. 25)
 Geweld (nr. 26)
 De ideale leerkracht (nr. 26)
 Straffen (nr. 26)
 Mishandelde ouders (nr. 27)
 Leerproblemen (nr. 27)
 Zelfmoord (nr. 27)
 Kinderen met een handicap (nr. 28)
 Overleggen met kinderen (nr. 28)
 Roken (nr. 29)
 Schoolkeuze (nr. 29)

En ook over:

Sien is ateliermoeder (nr. 21)
 Pesten op school (nr. 21)
 Diploma bijhouden (nr. 21)
 Studietoelage (nr. 21)
 Actie met vier Antwerpse musea (nr. 21)
 Voor- en naschoolse opvang (nr. 22)
 Doktersbriefje (nr. 22)
 Koningin Paolaprijs (nr. 22)

Leren leren (nr. 22)
 Extra-geld voor basisonderwijs (nr. 22)
 Actie met Walviswereld van Greenpeace (nr. 22)
 Schoolverzekeringen (nr. 23)
 Zakgeld (nr. 23)
 Anders naar school (nr. 23)
 Origineel lunchpakket (nr. 23)
 Eindtermen en leerdoelen (nr. 23)
 Luizen (nr. 23)
 Actie met Klasse naar de Film (nr. 23)
 Hyperkinesie en leermoeilijkheden (nr. 23)
 Dag van de Leerkracht (nr. 23)
 Bea is turnmoeder (nr. 24)
 Schooluitstappen (nr. 24)
 Autisme (nr. 24)
 Zittenblijven (nr. 24)
 Stotteren (nr. 24)
 Slecht rapport (nr. 24)
 Klikken (nr. 24)
 Kind met een handicap (nr. 24)
 Schoolvakanties tot 2004 (nr. 25)
 Racisme op school (nr. 25)
 Oudercontact (nr. 25)
 Actie met circus Ronaldo (nr. 25)
 Maria is natuuroma (nr. 26)
 Tics (nr. 26)
 Jeugdboekenweek (nr. 26)
 Nieuw samengestelde gezinnen (nr. 26)
 Jeugdboekenweek (nr. 26)
 Roken op school (nr. 26)
 V-dagen (nr. 26)
 Actie Wereldwaterdag (nr. 26)
 Leren leren (nr. 27)
 European Parents' Association (nr. 27)
 Alcuin Award (nr. 27)

Open Europeparlement (nr. 27)
 Actie in de tuinen van Annevoie (nr. 27)
 Jos is computervader (nr. 28)
 Internet (nr. 28)
 Schoolreis (nr. 28)
 Scholengemeenschappen (nr. 28)
 Zwaarlijvige kinderen (nr. 28)
 Hoogbegaafde kinderen (nr. 28)
 Participatieraad en lokale schoolraad (nr. 28)
 Cultuur op school (nr. 28)
 Actie in het Kasteel van Horst (nr. 28)
 Actie met Natuurreservaten (nr. 28)
 Bibliotheek (nr. 29)
 Burgerzin (nr. 29)
 Zittenblijven (nr. 29)
 Kinderrechten (nr. 29)
 Praten met vader (nr. 29)
 Actie met de Vlaamse Jeugtherbergcentrale (nr. 29)

Als u wat mist...

■ U mist een nummer van Klasse voor Ouders? En u had het toch graag gehad om uw verzameling compleet te houden? Bel of schrijf Klasse. U krijgt het nummer gratis toegestuurd. *Klasse voor Ouders - Consciencegebouw, lokaal 5A20 - Jacqmainlaan 165 - 1210 Brussel - tel 02-553 96 90 - fax 02-553 96 85 - e-mail info@klasse.be*

■ Dag en nacht kan u terecht op de Internet-site van Klasse. Een zoekrobot brengt u bij de vorige jaargangen van Klasse voor Ouders (en meteen ook bij alle artikels in Klasse voor Leerkrachten en Klasse voor Jongeren) en helpt u te vinden wat u zoekt: www.klasse.be. U tikt in "Archieven" gewoon het woord in waarover u meer wil lezen en de zoekrobot doet de rest. Elke Vlaamse bibliotheek heeft een internetaansluiting waar u gebruik van kan maken.

ACTIE MET KLASSE

MET HEEL HET GEZIN NAAR DE JEUGDHERBERG

Natuurlijk is vakantie een tijd van rust en ontspanning. Maar eigenlijk is het ook altijd een klein beetje leren: omgaan met vrije tijd, nieuwe vrienden maken, andere culturen ontdekken... En daar hoeft u geen dure vakantie

voor te boeken. Wist u dat gezinnen voor hun vakantie ook terecht kunnen in een jeugtherberg? In de hele wereld zijn er 5000 jeugtherbergen, in België 31.

Grote slaapzalen, harde beddenzakken, je wassen met koud water en de gong om je te wekken. Die stoere tijd is voorbij. Elke jeugtherberg biedt comfort, hygiëne, veiligheid en privacy voor uw gezin. En meer dan welk hotel ook blijft een jeugtherberg altijd een **ontmoetingsplaats**. Dat maakt reizen net dat tikkeltje anders. Elke jeugtherberg heeft ook nog zijn eigen karakter en sfeer: een vroegere school, een historisch pand, een schip, een oude gevangenis, een kasteel, het kan allemaal.

U wil met uw gezin **gratis een jeugtherberg uitproberen**? Met Klasse voor Ouders kan dat. **50 gezinnen** van maximum vijf personen krijgen een gratis lidkaart voor het gezin (kost normaal 475 fr. voor een volwassene en 100 fr. per kind jonger dan vijftien jaar) en kunnen twee nachten in een Vlaamse jeugtherberg overnachten in half pension. Een overnachting (met ontbijt) in een jeugtherberg is niet duur: 405 fr. Een broodmaaltijd kost er 170 fr., een warme maaltijd 275 fr. Vlaamse jeugtherbergen die bijzonder voor gezinnen geschikt zijn kan u vinden in Brugge, Brussel, Gent, Kortrijk, Maldegem, Oostduinkerke, Bokrijk, Westerlo, Nijlen, Voeren en (jawel) Sankt Vith. Als u wil winnen, vult u de bon in. Alleen de winnaars krijgen vóór 20 juni een bericht van de **Vlaamse Jeugtherbergcentrale**.

U grijpt eraan? Geen nood. Iedereen die lid wordt van de Jeugtherbergcentrale krijgt een bon voor een eerste gratis overnachting in één van de Vlaamse jeugtherbergen. Uw lidmaatschap is met één tocht in eigen land meteen terugverdiend. Meer informatie (en o.a. de adressen van de jeugtherbergen) kan u krijgen bij de Vlaamse Jeugtherbergcentrale - Van Stralenstraat 40 - 2060 Antwerpen - tel 03-232 72 18 - fax 03-231 81 26.

GRATIS NAAR DE JEUGDHERBERG

Ik ontvang graag gratis een brochure met meer informatie over jeugtherbergen.

Ja, ik wil kans maken op een gratis lidkaart voor heel het gezin en een gratis verblijf (2 overnachtingen voor max. 5 personen in half pension) in een Vlaamse jeugtherberg.

Uw gezin bestaat uit volwassenen en kinderen

Naam: _____

Adres: _____

tel: _____

Vul de bon in, kleef hem op een briefkaart en stuur hem vóór 10 juni naar de Vlaamse Jeugtherbergcentrale (VJH) - Actie Klasse voor Ouders - Van Stralenstraat 40 - 2060 Antwerpen. Als u wilt laat de jeugtherbergcentrale vóór 20 juni van zich horen.

klasse
 Hoofdredacteur Leo Bormans
 Eindredacteur Michel Van Laere
 Redactie Myriam Paquet
 Redactiesecretaris Marc Impens
 Productcoördinator Diana De Caluwe

Vormgeving Artefact
 Foto's Luc Daelemans, Peter Van Hoof, Ivo Hendrikx
 Cartoons Camp
 Verantwoordelijk uitgever G. Monard

Deze nieuwsbrief verschijnt maandelijks en wordt uitgegeven door het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Hij wordt via de scholen die zich inschrijven gratis bezorgd aan ouders van leerlingen tot en met de eerste graad secundair onderwijs. Er is ook een KLASSE voor leerkrachten en een jongerenkrant voor leerlingen vanaf de tweede graad secundair onderwijs.

KLASSE VOOR OUDERS
 Hendrik Consciencegebouw - Toren A, Vijfde verdieping - Emiel Jacqmainlaan 165 - 1210 Brussel
 tel 02-553 96 90 - fax 02-553 96 85
 URL: www.klasse.be e-mail: info@klasse.be